

Erik Ansvang

RELIGION
&
RELIGIØSITET

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk

Religion & Religiøsitet

Erik Ansvang

VidsomsNettet
www.vidsomsnettet.dk

Religion & Religiøsitet

Af Erik Ansvang

I alle religioner har nogle mennesker påstået, at de har forstået, hvad Gud har sagt, og herefter har de omdannet disse såkaldte sandheder til dogmer og doktriner. I tidens løb har de påtvunget de uvidende masser deres egen fortolkning og forståelse under påstand om, at der er tale om "Guds egne ord". Men det er vigtigt at understrege, at:

– teologi er udelukkende et udtryk for, hvad mennesker tror, Gud mener.

Når religion er defineret af mennesker, kan den også omdefineres af mennesker. Religioner er ikke statiske og har aldrig været det. Religionerne er ikke et problem i sig selv, og har aldrig været det. Problemet har altid været de mennesker eller organisationer, som forsøger at vejlede i religion og religiøse spørgsmål, og som påstår, at de repræsenterer det åndelige liv – endda det eneste ægte og sande åndelige liv.

Religiøsitet og religion

Der er forskel på religion og religiøsitet. *Religiøsitet* kan kort defineres som menneskets søgen efter Gud, mens en *religion* er et tilbud til disse mennesker med anvisninger på, hvordan man finder og følger vejen til Gud. Som regel stilles der krav om udvikling af etik og moral som en forudsætning for at bevæge sig fremad ad denne vej, selvom dette krav i mange tilfælde reduceres til en naiv erklæring om, at man betingelsesløst tror på Gud og religionens dogmer på nøjagtig den måde som religionens præsteskab forklarer dem som eneste forudsætning for den endelige frelse, et evigt ophold i en gådefuld Himmel eller et såkaldt Paradis samt forening med Gud.

Verdens store religioner er organisationer af mennesker, der bekender sig til en bestemt lærer, og de accepterer de moralske lærdomme, som han forkyndte og praktiserede, mens han levede. Disse mennesker har herefter forsøgt at opbygge deres civilisation og deres ritualer i overensstemmelse med denne lære. På trods af at de store religioners fundament faktisk er identisk, har de udviklet forskellige formmæssige udtryk, men dybest set er de baseret på de samme evige og universelle sandheder. Det formmæssige udtryk er skabt på grundlag af den tidsånd, der herskede, og det eksisterende bevidsthedstrin i menneskets udvikling, da læreren levede, og hensigten med impulsen var at videreudvikle det herskende bevidsthedstrin ved hjælp af den nye religion og den civilisation, der efterfølgende blev grundlagt på inspirationen.

De mange veje til Gud

Grundideerne i religionerne er identiske, men de er samtidig forskellige i mange af deres udtryk. Mennesket er som bekendt et udviklet væsen, og derfor har menneskets bevidsthed mange facetter. Mennesket er ufatteligt kompliceret. I udviklingens forløb må det gennemleve utallige stadier i bevidsthedsudviklingen, og derfor er religionerne tilsvarende nødt til at være talrige. Man behøver bare at kaster et blik på nutidens verden med dens mange forskellige religioner, der lægger vægt på bestemte lærdomme og som følger en bestemt stifter. I et hinduistisk helligt skrift siges det at:

"Mennesket nærmer sig mig ad mange veje. Men ad hvilken vej et menneske end nærmer sig mig, så byder jeg det velkommen ad denne vej, for alle veje er mine."

Når nutidens religioner studeres, er det vanskeligt at påstå, at de store religioner, der bygger på Verdenslærernes inspirationer, har bevaret deres magt over hjerter og hjerner i menneskeheden. Navnlig når man iagttager kristendommen – den herskende religion i Europa – må det indrømmes, at nutidens Europa langt fra udstråler denne religions lys og kraft. De troende lever ikke efter religionens forskrifter eller forsøger at følge Verdenslærerens eksempel. Mange påstår, at de er kristne og at de tror på Gud, men religiøsitetens leves hverken politisk eller socialt i de kristne nationer. Kirkerne står næsten tomme, og præsternes prædikener omsættes ikke til praksis i hverdagen. For de fleste mennesker er der kun fire årsager til at komme i kirken – når de selv eller et familiemedlem skal døbes, konfirmeres, giftes eller begravnes.

Den esoteriske nøgle

Situationen er gået i baglås, og spørgsmålet er nu, om der findes en nøgle, som kan åbne for en ny og bedre situation, sådan at religionen igen får ægte indflydelse på menneskets hverdagsliv. Muligvis er der i nutiden kun én nøgle, der kan åbne døren til religionens fremtid, og den bærer navnet esoterisme eller åndsvidenskab

Esoterisk betyder "indre" i modsætning til eksoterisk, der betyder "ydre". Esoterisme betegnes i nogle tilfælde okkultisme, og okkult betyder ganske enkelt "skjult" – underforstået det, der er skjult for sanserne. Esoterikere søger den indre eller skjulte årsag bag den ydre verdens virkninger og fænomener. Esoterikere ønsker at finde ind bag den ydre form for at erkende den indre hensigt med formen og dermed det indre liv i formen. Det betyder, at esoterikere søger Gud i skabelsens ydre manifestationer, i den natur, hvori Gud har placeret mennesket, men formen er alene et ydre udtryk, som kan lede til forståelse af den indre virkelighed – det indre liv i formen. Det er den esoteriske måde at finde Gud på.

En esoteriker stræber efter at udvikle sin menneskelige natur, så det guddommelige i det indre svarer til det guddommelige i det ydre. Det enkelte menneske søger efter Gud eller Kristus i sit indre og forsøger efter bedste evne at gøre dette ideal til virkelighed, for den indre og den ydre Gud opfattes som ét. Målet er det samme som i religionerne, men metoderne er forskellige.

Tabet af den esoteriske nøgle er hovedårsagen til, at religionerne ikke påvirker hele menneskelivet sådan, som de skulle. Hvis religionen og religiøsiteten er ægte og stærk, kan den ikke adskilles fra andre dele af menneskelivet. Nationens liv ville derfor være lige så gennemstrømmet af religionen, som den enkeltes liv. Man kan ikke opsplitte menneskelivet og styre det ydre menneskeliv fra ét standpunkt, og det indre eller religiøse menneskeliv fra et andet. *Religionen er enten alt eller intet.*

Religionen må gennemstrømme det enkelte menneskes private liv, men den må også gennemstrømme det enkeltes menneskes gruppeliv – nationen. Og med mindre religionen er lige så stærk i nationen som i det enkelte menneske og på alle områder af det nationale liv, opfylder den ikke sit formål, for så medvirker den ikke til en etisk og moralsk udvikling af menneskeheden – og med etisk og moralsk udvikling menes der udfoldelse af det guddommelige i menneskets indre, som netop er religionens formål.

Mennesket og nationen

En gammel hebræisk lærer sagde engang: "*Retfærdighed ophøjer en nation*". Det medfører, at manglende eller mangelfuld retfærdighed i en nation betyder, at denne nation begynder at forfalde, og hvis den ikke ændrer kurs, vil den gå til grunde, på samme måde som andre nationer er gået til grunde i fortiden.

I dag er kløften mellem religioners forhold til det enkelte menneske og til nationen så stor og så dyb, at regeringerne oven i købet irettesætter præsterne, hvis de taler om politik fra prædikestolen. De får ganske enkelt besked på at begrænse

sig til det religiøse område. Men hvad er politik? Politik er nationens liv og dens aktiviteter som samfund. Politik er legemliggørelsen af de principper og kvaliteter, der kommer til udtryk gennem nationens befolkning. Politik er måden, hvorpå nationen administrerer sin nationale udvikling. Der findes faktisk ikke noget, der hedder det religiøse område. Det religiøse område er altomfattende og altgennemtrængende. Det siges, at hinduerne "*– spiser religion, drikker religion, sover religion, lever religion hvert øjeblik af livet*". Sådan burde det være i enhver nations liv.

Årsagen er, at de principper, der er baseret på ægte stræben efter at finde Gud, er de etiske og moralske principper, som enhver nation skal forædle for at bevæge sig ud ad udviklingens vej. Politikerne skal lære, at deres politik skal være religiøs (etisk og moralsk). Erhvervslivet skal lære, at deres forretningsmetoder skal være religiøse. Juristerne må lære, at i domstolene skal de være repræsentanter for guddommelig retfærdighed etc. En nation vil forfalde, hvis den ikke anerkender Livets Kilde.

Der findes kun ét liv i Universet. Ét liv og kun ét, og fra dette liv er skabelsen og Universet opstået. Gud er således immanent (iboende) og transcendent (hinsides) skabelsen. Det hermetiske aksiom fortæller, at "*– som foroven således også forneden, som i det store således også i det små, som i det ydre således også i det indre*". Med andre ord gælder det samme princip for det enkelte menneske. Det er derfor religionens opgave at udbrede det budskab om livet, der kan vække gudsbevidstheden i menneskers hjerter og sind.

Det er baggrunden for, at esoterikere ligesom gnostikerne søger *kundskab* om Gud – ikke bare *troen* på Gud – ikke bare *ærefrygt* for Gud ... men *kundskab* om Gud. Et menneske skal *forstå* religionen for at blive ægte religiøse. Et krav om blind tro er reelt et krav om, at de blinde skal følge de blinde. Det er en påstand om, at Gud kræver uvidenhed af mennesket.

Naturvidenskab og åndsvidenskab

Naturvidenskab har defineret nutidens opfattelse af virkeligheden. Dermed optræder naturvidenskab reelt som en religion, for forskerne har defineret kriterierne for, hvad mennesket skal opfatte som virkeligt og uvirkeligt. Eksempelvis afvises metafysiske evner og erkendelser uden forudgående undersøgelse. At afvise uden undersøgelse er uvidenskabeligt ifølge samme naturvidenskab.

De fem fysiske sanser

Ifølge naturvidenskab er der kun én vej, der fører til kundskab: De fysiske sansers vej. Problemet er, at de kun gør det muligt for mennesket at forholde sig til den ydre verden. Sanserne gør det muligt at samle sanseindtryk, bearbejde dem, klassificere dem, ræsonnere over dem, og endelig via en proces af logisk og rationel natur efterhånden at lære alt det, der ligger inden for menneskets rækkevidde. Det forudsætter, at mennesket ikke er i besiddelse af evner, der rækker ud over de fysiske sanser. Tænkeevnen består alene af de indtryk, der er samlet i hjernen i forbindelse med, at den ydre verden undersøges ved hjælp af de fysiske sanser. Hvis denne naturvidenskabelige analyse af mennesket er korrekt, findes der intet andet i et menneske end det fysiske legemes sanser, som iagttager, og tænkeevnen, der studerer resultaterne af sansningen. Hvis denne definition af mennesket er rigtig, er al søgen efter Gud håbløs.

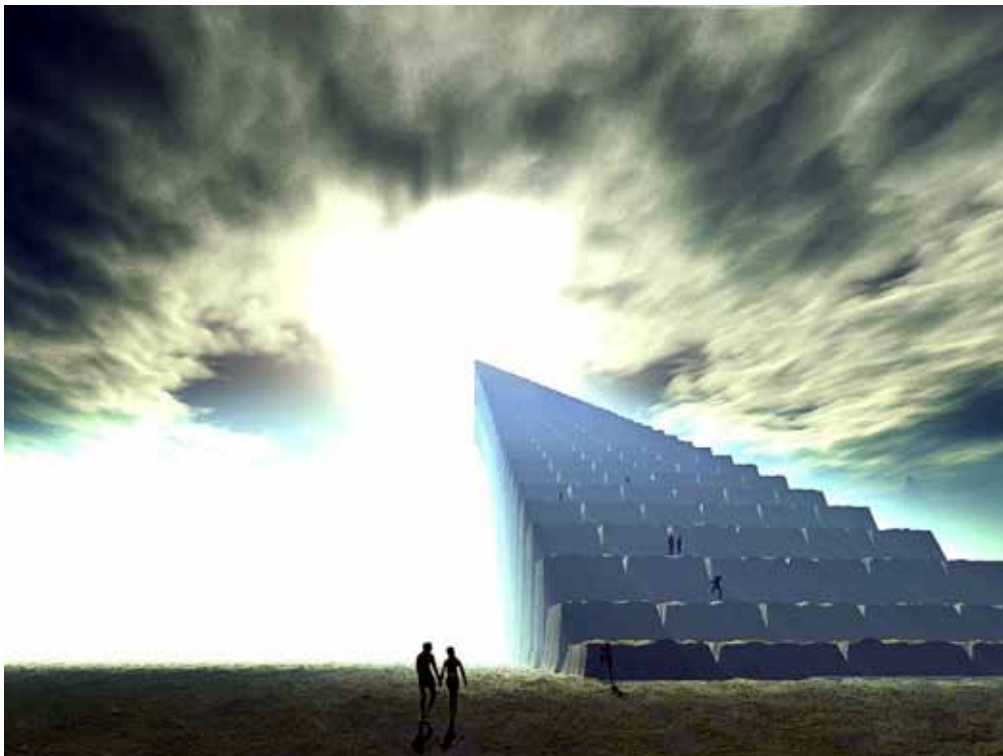
Den indre guddommelighed

Men i alle verdens hellige skrifter – både de gamle og de forholdsvis nye – er der en vedholdende påstand om, at der findes en dybere instans i menneskets natur – en instans, der er selve essensen af denne natur. Det er den instans, som frem for alt andet gør mennesket til menneske og sætter det i stand til at erkende sin egen iboende guddommelighed – Gud i det indre. Denne indre guddom er menneskets *sjæl*.

Esoterisk set er mennesket trefoldigt og dermed skabt i den treenige Guds billede. Mennesket består af *ånd*, *sjæl* og *personlighed*. Ånden er menneskets væsentligste og dybeste instans – den er selve livet i mennesket. Menneskets ånd er ét med Gud, og den er den samme i hele evolutionen. Ånden udskiller en del af sig selv fra enheden og Gud og manifesterer sjælen, som er det individuelle liv i hvert menneske i hele den individuelle udvikling. Sjælen manifesterer sig igen og igen – inkarnation efter inkarnation – som en tænkende, følende og handlende personlighed, og den enkelte personlighed lever en begrænset periode, der kaldes et menneskeliv. Disidentifikation med personligheden og identifikation med sjælen og til sidst en tilbagevenden til ånden er målet for menneskets udvikling. På nuværende tidspunkt i udviklingen er det personligheden – mennesket i sin trefoldige lavere form – der er i færd med at klatre op ad evolutionens lange stige. Selvom ånden kun er en gnist eller en spire i menneskets indre, er den alligevel den fuldkomne refleksion af Gud selv.

Evigt liv eller varigt liv?

I en hebræisk apokryf siges det, at "*Gud skabte mennesket i sin egen evigheds billede*". Det er en sætning, der bør vække til dybere eftertanke. Ordet "evighed" må ikke forveksles med et andet ord, der ofte bruges i samme betydning, selvom det faktisk er helt forskelligt, og det er ordet "varigt". I mange skrifter tales der om et "varigt liv", men et "varigt liv" er ikke nødvendigvis et "evigt liv", eftersom det er adskilt fra det ene evige liv, hvorfra alt er udgået. "Varigt" betyder kun en "tidsalder", hvorimod det "evige liv" er selveksisterende, det er allestedsnærværende og det kender hverken begyndelse eller slutning. Det kaldes nogle gange "det evige nu".

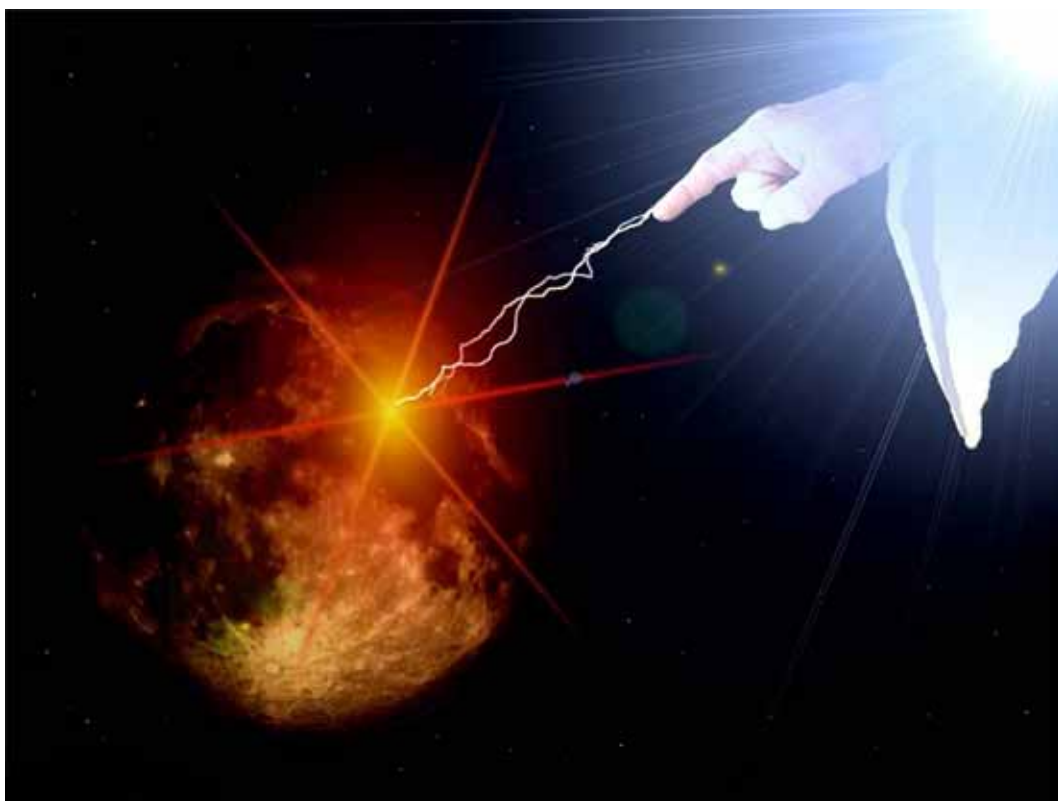
Vejen til fuldkommenhed

Nogle af de store muslimske lærere fra 9. og 10. århundrede fortæller, at i det evige ALT findes alt, hvad mennesket kan fatte og ikke kan fatte – alt det, som har været, alt det, som er, alt det, som skal blive – eksisterende i én lyksalig intensitet og er evigt eksisterende ... men det manifesteres brudstykke efter brudstykke.

Der står på samme måde i *Bhagavad-Gita*, at det, som eksisterer, eksisterer evigt. Og desuden kan man læse: "*Jeg skabte disse himle af ét brudstykke af mig selv, og jeg forbliver*". Det, som er et brudstykke af det evige, må være evigt af natur. Der er kun ét evigt liv, selveksisterende, uden begyndelse eller slutning. Og et fragment af dette liv findes i ethvert menneske og sikrer ethvert menneske udvikling mod fuldkommenhed – ikke alene menneskelig fuldkommenhed, men en langt højere form for fuldkommenhed. En overmenneskelig eller kosmisk fuldkommenhed.

Kristus mindede menneskeheden om denne høje form for fuldkommenhed, da han sagde: "*Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske Fader er fuldkommen!*"¹

Alle mennesker skal blive evige væsener for at kunne blive en manifestation af Gud. Dette guddommelige potentiale ligger blot som en spire i det indre, men ikke desto mindre er det den sande definition af mennesket, som er "en evig ånd", der kommer i berøring med stoffet i et univers, for at det, som et guddomsfrø kan udfolde sin guddommelige naturs potentialer. For på samme måde som agernet potentielt er et egetræ, sådan er det guddommelige menneske et mål, som alle arbejder hen imod.

Ånd og stof

Det er vigtigt at huske, at når Gud manifesterer et univers, manifesterer Han sig som en dualitet – som ånd og stof. Denne tanke møder man også i begyndelsen af første kapitel i 1. Mosebog, hvor der står: "*Guds ånd svævede over vandene*". Gud er kilden til alt, hvad der eksisterer, og "*vandene*" eller urhavet er et gammelt symbol for "stoffet". Stoffet er den ene side af den duale manifestation, hvori selve livet skal tage bolig, og dermed er det indlysende, at selve stoffet er gennemsyret af liv. Det skabte univers, kan derfor betragtes som "Guds klædning" – den stoflige klædning, som Gud så at sige har iført sig – *Gud i manifestation*.

1 Mathæusevangeliet, 5,45

Jo dybere mennesket ser ind i dette makrokosmos og begynder at fatte det duale forhold mellem ånd og stof, jo mere kan det erkende, hvad det åndelige fragment i menneskets indre er, og hvilken rolle det trefoldige menneske spiller i livets åbenbaring. Ånden i mennesket er en enhed i den evige guddommelighed, og samtidig er mennesket en skabning, der kan tænke, føle og handle. Det er en skabning, der kan blive bevidst om sin egen natur – en skabning, *der kan skabe*.

Menneskets evner udvikles gradvist i et nært samspil med og som en uadskillelig del af den kosmiske evolution, og disse evner viser sig stadig tydeligere, efterhånden som mennesket udvikler sig til højere og højere bevidsthedsniveauer. Det er indlysende, at mennesket rummer kimene til alt det, som det har behov for at kunne udfolde og åbenbare de skjulte guddommelige evner og kræfter.

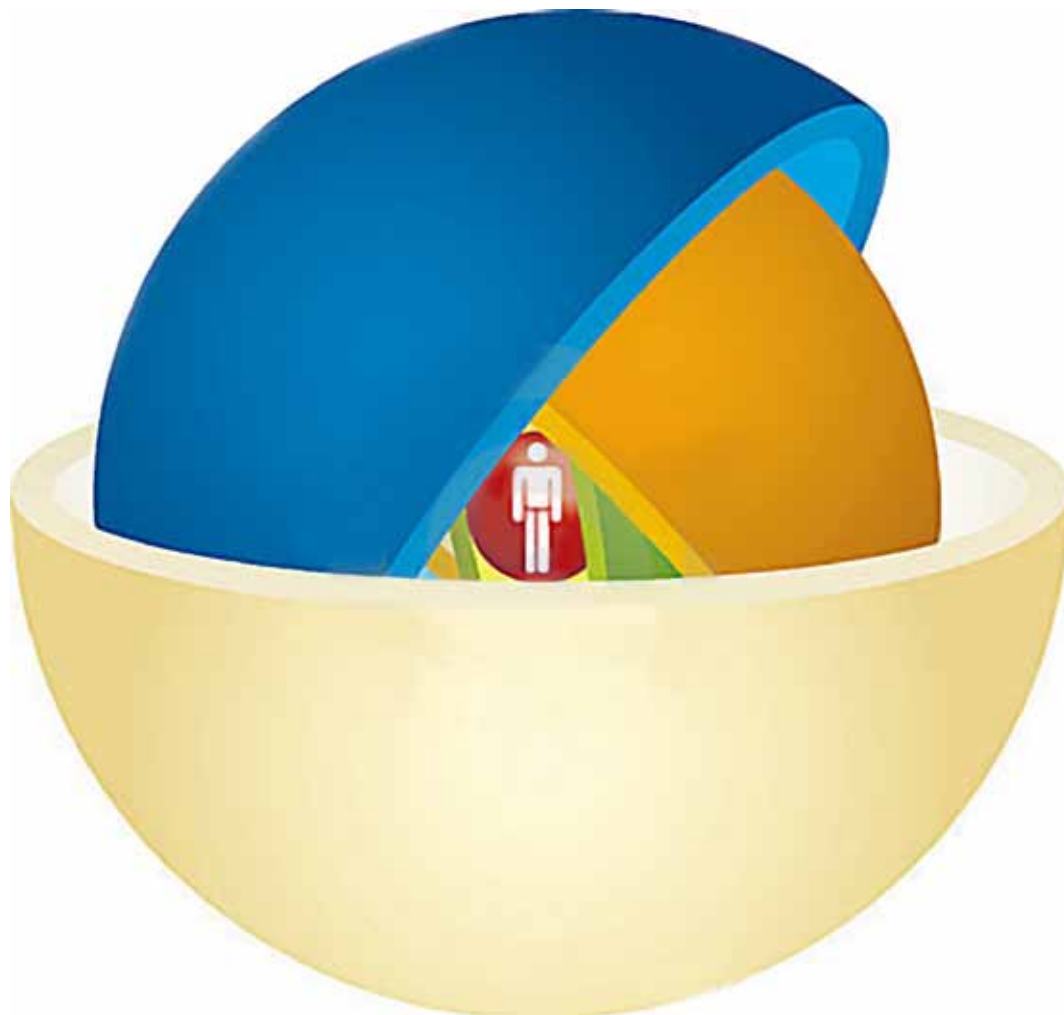
Man kan ikke bryde en naturlov

En fysiker sagde engang, at: "*Man overvinder naturen ved lydighed*". Det er korrekt. Man kan ikke bryde en naturlov, for enhver naturlov er en manifestation af Gud, der udsendte et fragment af sig selv for at skabe Universet. Men medfører det ikke, at mennesket så ikke har en fri vilje, når det er omgivet og styret af et kompleks af ubrydelige love? Svaret er nej! Den frie vilje opnås ved at lære disse lovmæssigheder at kende. Når lovene forstås, er det muligt at afbalancere modstridende love med andre love, og man bliver derfor i stand til at udnytte de love, som gør det muligt at udføre det, man ønsker. Når den menneskelige vilje har overblik over naturlovene, og den menneskelige intelligens forstår, hvordan lovene virker, er det muligt at vælge dem, der tjener formålet. På denne måde gør mennesket naturen til sin tjener i stedet for til sin herre.

Menneskets totalitet

Det gælder ikke alene naturens fysiske lovmæssigheder og dermed menneskets fysiske legeme. De samme lovmæssigheder gælder på alle eksistensplaner – også de indre. Som forneden således også foroven. Ifølge åndsvidenskaben har mennesket ikke alene et fysisk legeme. Inden i og uden om dette legeme har mennesket forskellige andre instanser. Den første er det æteriske eller vitale legeme, som er en

del af det fysiske legeme. Æterlegemet er en energistruktur, der dannes ved undfangelsen og i opvæksten. Den gennemstrømmer det fysiske legeme og strækker sig en smule uden for legemet. Æterlegemet kaldes også *sundhedsauraen*, og det styrer cellevæksten. Det danner den støbeform eller det energiskelet, som det fysiske legeme vokser op indeni.

Inden i og uden om har mennesket astrallegemet, som det bruger til at udtrykke sin følelsesnatur. Det er et fint legeme, som består af stof, der vibrerer på en frekvens, som ligger højere end det fysisk-æteriske stofs frekvens, og som derfor er usynligt for det fysiske øje. Vibrationer i dette legeme forplanter sig til det fysiske legeme og registreres i hjernen som *følelser*. Inden i og uden om astrallegemet og det fysisk/æteriske legeme har mennesket desuden et mentallegeme, som udgør tankenaturen. Dette legeme befinder sig på en frekvens, der ligger over, bag eller højere end det astrale stofs vibrationer. Vibrationer i tankelegemets fine stof passerer igennem astrallegemet og registreres i hjernen som tanker kombineret med følelser. Inderst har mennesket sit kausallegeme eller sjælslegeme, der udgør menneskets inderste og individuelle identitet på nuværende udviklingsniveau.

Gradvis skal mennesket lære lovmæssighederne der vedrører den fysiske, astrale og mentale natur at kende for at kunne gøre disse egenskaber – tanker, følelser og handlinger – til redskaber for sjælen i stedet for at identificere sig med dem.

Behovet for vejledning

Endelig har mennesket legemer, der kan udtrykke højere bevidsthedstilstande, men for langt de fleste mennesker er disse bevidsthedsområder endnu uudviklede. Det er ikke muligt at fremtvinge højere bevidsthed, for man kan ikke forcere naturen. Det tillader den ikke, og hvis man alligevel forsøger ved hjælp af forskellige teknikker, indebærer det stor risiko såvel fysisk som psykisk. Der kræves stor tålmodighed og ihærdighed for at få de forskellige legemer under effektiv kontrol. På menneskets nuværende bevidsthedstrin er kontrollen over den lavere natur stigende, og de, der studerer og forstår, kan lettere bruge de indre legemer. Men der er altid en risiko forbundet med at gå hurtigt til værks, og derfor må kompetente lærere træde til og hjælpe de mennesker, der ønsker at fremskynde udviklingen. Eksempelvis har menneskeheden udviklet lærere, der kan undervise i psykologi, men der er tilsvarende behov for lærere med esoterisk indsigt, når stadig flere skal lære om *den højere psykologi* – det vil sige om lovene for sjælens og åndens udfoldelse. Menneskeheden står over for en krævende udviklingsperiode, for åndsvidenskaben oplyser, at:

- vejen er smal som æggen på en ragekniv.

Denne information gælder enhver videnskab, der beskæftiger sig med naturens store kræfter og lovmæssigheder. Der er en vis risiko forbundet med at udforske naturens skjulte kræfter, uanset om det er i den ydre fysiske verden, eller i de indre højere og finere verdener, som gennemtrænger det grovere stof.

I åndsvidenskaben tales der om ophøjede lærere, som går under benævnelsen *mestre*. De kender vejen og dens farer, og de kan advare deres elever mod dem. Mestre har altid uddannet disciple, som vidste mere end den store menneskemængde omkring dem. Kristus sagde for eksempel til sine disciple: "*Jer er det givet at kende Guds riges hemmeligheder – men de andre gives det i lignelser, for at de skal se, og dog ingenting se, og høre, og dog ingenting forstå*".²

² Lukasevangeliet: 8,10

Visse mysterier blev meget omhyggeligt bevogtet. Oprindeligt var de ikke nedskrevet og kunne derfor ikke røbes, for de blev overleveret fra mund til øre – fra lærer til elev. Det gælder også kristendommens skjulte mysterier eller den kristne esoteriske lære, som skabte middelalderens helgener, seere og mystikere. De kunne se de indre verdener, der ikke kan ses med det fysiske øje. Nogle kunne forlade det fysiske legeme og vende tilbage til det, og på denne måde lærte de det at kende, som findes i de usynlige verdener.

Metafysiske evner

Åndsvidenskaben oplyser, at i fremtiden vil et stigende antal mennesker, kunne se metafysiske farver, for eksempel når der spilles musik. Disse fænomener har ikke særlig betydning, men de bidrager alligevel til at vise en vækst i udviklingen, fordi det, som er uhørligt eller usynligt for mennesker i almindelighed, høres og ses af stadig flere.

Det er interessant at se, at der for tiden fødes et betydeligt antal mennesker med specielle evner. I virkeligheden er næsten ethvert menneske i besiddelse af metafysiske evner, hvis de bringes i trance. I trancen træder det indre liv tydeligere frem, mens det ydre liv træder i baggrunden. Mennesker i hypnotisk trance kan se på lang afstand og høre på lang afstand. I nutiden optræder disse evner som naturlige hos stadig flere.

Det vil medføre, at det finere stofs verdener vil blive udforsket, og efterhånden vil de postulater om indre bevidsthedstilstande og eksistensplaner, som åndsvidenskaben og religionerne har opfordret menneskeheden til at tro på, blive verificeret gennem naturvidenskabens eksperimenter. Åndsvidenskaben er blot en form for videnskab, der begynder oppe fra eller inde fra, idet den tager udgangspunkt i udviklingen af menneskets ånd i modsætning til naturvidenskaben, der begynder nede fra eller ude fra med udgangspunkt i det fysiske legeme og den fysiske natur.

Mennesker med et esoterisk livssyn, der er baseret på åndsvidenskabens iagttagelser, anvender deres viden til verdenstjeneste og til at fremskynde menneskeheden udvikling for at løfte den lidt nærmere til lysets store kilder. Det er kun muligt at finde ånden i sit indre ved at beherske tænkeevnen.

Tænkeevnen skal blive et redskab for sjælens vilje ved at lære at beherske begær- naturen, som også skal underordnes viljen. Og derfor kan man læse i et gammelt skrift, at:

" – kun i sansernes fred og sindets ro kan mennesket få et glimt af sjælens billede."

Esoterikeren ser desuden Gud i ethvert andet menneske. Og efterhånden som det guddommelige i det enkelte menneske udfolder sig, vil menneskeheden trin for trin klatrer op ad den høje stige, der fører fra det laveste til det højeste. Gradvis vokser verden i skønhed, for alle er evige som Gud selv – og for det evige eksisterer hverken tid eller rum.

Ud af disse erkendelser vil der vokse en ny religiøsitet og en ny verdensreligion, som vil gennemstrømme alle aspekter af menneskelivet i Den Nye Tidsalder.

VidsomsNettet
www.vidsomsnettet.dk